

Brazílie, Rio Grande do Sul

České folklorní tance poprvé ve státní knihovně

Matouš Hartman

Většinou se zde pořádají přednášky, v sobotu 22. března se tu ale tancovalo. V nejreprezentativnějším prostoru knihovny v Portu Alegre, v takzvaném Maurském sále, zakončilo vystoupení folklorní skupiny Böhmerlandtanzgruppe několikaměsíční výstavu věnující se české kultuře. Tanečníci z Nové Petrópolis představili pět tanců, ke kterým dali i výklad. Akce se zúčastnili lidé nejen z české komunity, ale také z široké veřejnosti. Výstavu Giganti české kultury, která blíže představovala práci Karla Čapka nebo brazilského malíře českého původu Francise Pelicheka, navštívilo podle vedení knihovny na dvanáct tisíc lidí.

O týden dříve zaznamenalo Porto Alegre další novinku. Česká komunita uspořádala první český oběd v kulturním centru, kde se vyučuje čeština. Sešlo se zde přes dvacet lidí, někteří přijeli i z jiných měst státu. Po obědě následovala přednáška Susi Obal, která je nejstarší členkou komunity, vloni oslavila devadesát let a do Portu Alegre přimigrovala s rodiči v roce 1948. Během přednášky mluvila o svých vzpomínkách na dětství v Liberci, věnovala se ale také práci na knize, v níž chce lidem ukázat, jak aktivně žít do vysokého věku.

Austrálie, Adelaide

Březen

Michaela Svojšová

V březnu jsme v naší komunitní škole realizovali zajímavý projekt zaměřený na tradiční techniku modrotisku, při kterém se děti seznámily s touto metodou potisku textilií. Obvykle se provádí negativním tiskem tzv. rezervy na bílé bavlněné nebo lněné plátno. Rezerva se na textilii nanáší pomocí forem s nejrůznějšími vzory. Potištěná látka se následně barví v indigové lázni a poté oxiduje na vzduchu.

Pro lepší pochopení jsme zhlédli dokument o dvou posledních modrotiskových dílnách v České republice – rodinné dílně Danzingerových v Olešnici, která tuto tradici udržuje od roku 1816, a dílně Jochových ve Strážnici, jež rovněž uchovává tento jedinečný řemeslný postup.

V rámci projektu jsme také zmínili oděvní návrhářku a ilustrátorku Zuzanu Osako, která vytvořila návrh olympijských uniforem pro Letní olympijské hry v Tokiu. Její kolekce využívá modrotisk a ukazuje, jak se tradiční techniky mohou propojit s moderním designem.

V praktické části projektu si děti vyzkoušely výrobu razítek z kartonu a různých druhů těstovin, přičemž vytvořily několik různých razítek, se kterými následně experimentovaly a zkoumaly různé tiskové efekty. Vzhledem k tomu, že jsme nemohli využít reverzní tisk, tiskli jsme bílou barvou na tmavě modrý podklad, čímž jsme dosáhli efektu, který vizuálně připomínal modrotisk.

Použití tradiční modrotiskové techniky na siluety ikonických australských zvířat umožnilo propojit dva kulturní světy, které žáky české školy od dětství obklopují – český a australský.

Výsledkem jsou originální práce dětí a studentů, které odrážejí jejich nápady a zručnost, a na krátkou dobu ozdobí hlavní sál našeho klubu.

USA, Chicago

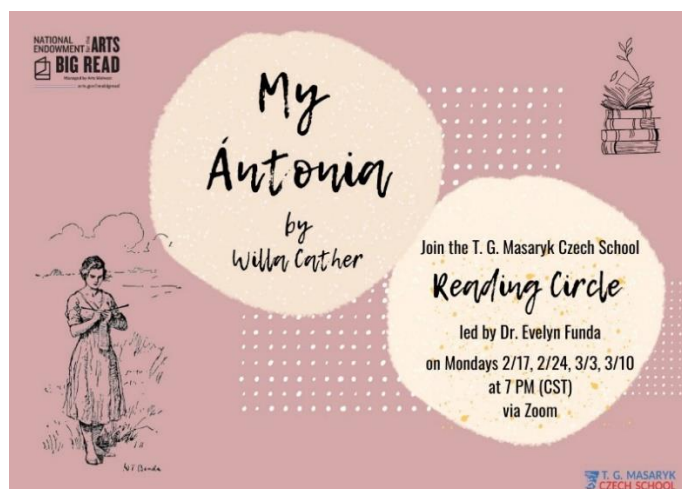
Březen v České škole TGM

Kristýna Horáčková

Poslední týdny byly v České škole TGM klidné. Užili jsme si jarní prázdniny a nehostili jsme žádné návštěvy. Ty se k nám chystají již od dubna a v měsících nadcházejících, které budou nabitě živými přednáškami, besedami a dalšími akcemi pro všechny zájemce z řad české komunity.

I v březnu nadále probíhaly online kurzy češtiny pro děti i dospělé, kurzy pro učitele pod vedením Magdaleny Málkové a nově také čtyřtýdenní cyklus setkávání nad knihou *My Antonia* od autorky Willy Cather. Online přednášek se ujala Dr. Evelyn Funda, která se na život a dílo této spisovatelky specializuje. Cyklus se setkal s velkým úspěchem, na Zoom setkání se pravidelně připojovalo více jak 30 dospělých studentů.

V sobotu 15. 3. skládalo 17 dospívajících studentů naší školy zkoušku Seal of Biliteracy. Zkoušky se mohou zúčastnit ti studenti, kteří prokáží znalost dvou nebo více jazyků a uznávají ji školy, univerzity i zaměstnavatelé. Výsledky svého snažení se studenti dozví během několika týdnů.

Srbsko, Kruščice, České Selo, Bela Crkva, Vršac, Gáj

Březen 2025

Alena Havlová

Návštěva delegace z Velvyslanectví České republiky v Bělehradě (3. 3. 2025)

Začátkem března jsme měli jedinečnou příležitost setkat se s českým velvyslancem Janem Bondym, který v rámci oficiální cesty zavítal do našeho kraje spolu se svými kolegy. Během své návštěvy se setkal s několika krajanskými organizacemi – Českou besedou Bela Crkva, ČB Kruščice a ČB České Selo. Také navštívil starostku města Bela Crkva Tatjanu Kokar a Českou národní radu. S hostiteli diskutoval o důležitých tématech týkajících se české komunity. S krajanskou učitelkou udělal rozhovor pro místní televizi a velmi ocenil pohostinnost krajanů – v Kruščici ho přivítala početná skupina krajanů s bohatým obědem a fotoprezentací práce besedy a v Českém Sele ho místní přivítali koláči a precizně připravenou výstavou fotografií.

Masopust v Kruščici – obchůzky a maskenbal (1. 3. 2025)

V Kruščici se – jako každý rok – konaly oslavy masopustu. Obchůzky bývají většinou v neděli po skončení mše svaté, ale tentokrát, z důvodu konání masopustních programů i v dalších besedách, byla učiněna výjimka a účastníci se sešli v sobotu

odpoledne. S hosty z České republiky, kteří pomohli s programem a fotografováním, obešly maškary vesnici, s muzikou se zastavili u několika českých stavení, kde bylo připraveno občerstvení. Program pokračoval v 18.00 maskenbalem, kdy děti přišly v maskách a prožily dvě hodiny naplněné hrami, soutěžemi a českými písničkami. Zázemí zajistili členové České besedy Kruščica, program připravili Stanislav Havel, Alena Havlová, stážisté programu Erasmus + a hosté z České republiky.

Masopust v Českém Sele (1. 3. 2025)

Masopustní program s živou muzikou připravila i Česká beseda České Selo.

Masopust v Gáji (2. 3. 2025)

Gájští Češi měli velkou radost, že se po letech podařilo obnovení tradice masopustních pochůzek za účasti učitelky českého jazyka. České besedy se dohodli rozložit oslavy masopustů do dvou dnů tak, aby se akce vzájemně nekryly a bylo možné se účastnit všech. V Gáji místní připravili skvělý program, který začínal mší svatou, na ni navazovala výtvarná dílna za účasti pančevačského televizního štábu v Loveckém domě. Odtud jsme za podpory pana předsedy České besedy Gáj a hostů z Velvyslanectví ČR v Bělehradě vyrazili na obchůzky 8 českých stavení za zvuku reproduktoru a hudebních nástrojů. V českých staveních nás vítali koláči, rakijí či kávou. Byla zima a vítr, nikdo proto neváhal zapojit se do tancovaček a rozverného skotačení. Učitel Stanislav Havel předříkával masopustní řeč v češtině a průvod završil své obchůzky v pravoslavném domě, kde bylo pod honosnými lustry české produkce připraveno bohaté občerstvení – guláš z jelena, nakládaná zelenina, cukroví, a hlavně skvělá atmosféra v teple útulného sálu, která spojila všechny generace – od nejmenších dětí po více jak osmdesátileté krajany. Mluvílo se co nejvíce česky a krajanská učitelka místním přislíbila, že masopustní tradici v Gáji udržíme i příští rok.

Maskenbal v České besedě Bela Crkva (2. 3. 2025)

Mezi největší akce České besedy Bela Crkva patří každoročně pořádaný maskenbal. V odpoledních hodinách vždy probíhá program pro děti – výtvarná dílna, muzika a hry. Večer navazuje zábava pro dospělé – krajané a jejich přátelé obvykle přicházejí v maskách. Tradicí je, že bezplatný vstup je pro všechny „maskírané“. Jaroslav Bodnar s Václavem Stehlikem zajišťují živou hudbu se zábavným programem. Členové besedy připraví zázemí s občerstvením. Program probíhá převážně v češtině kombinovaný s oblíbenou srbskou muzikou. Prostory besedy v centru Bele Crkve bývají zaplněny a maskenbal trvá až do nočních hodin.

Šachový turnaj v Českém Sele (22. 3. 2025)

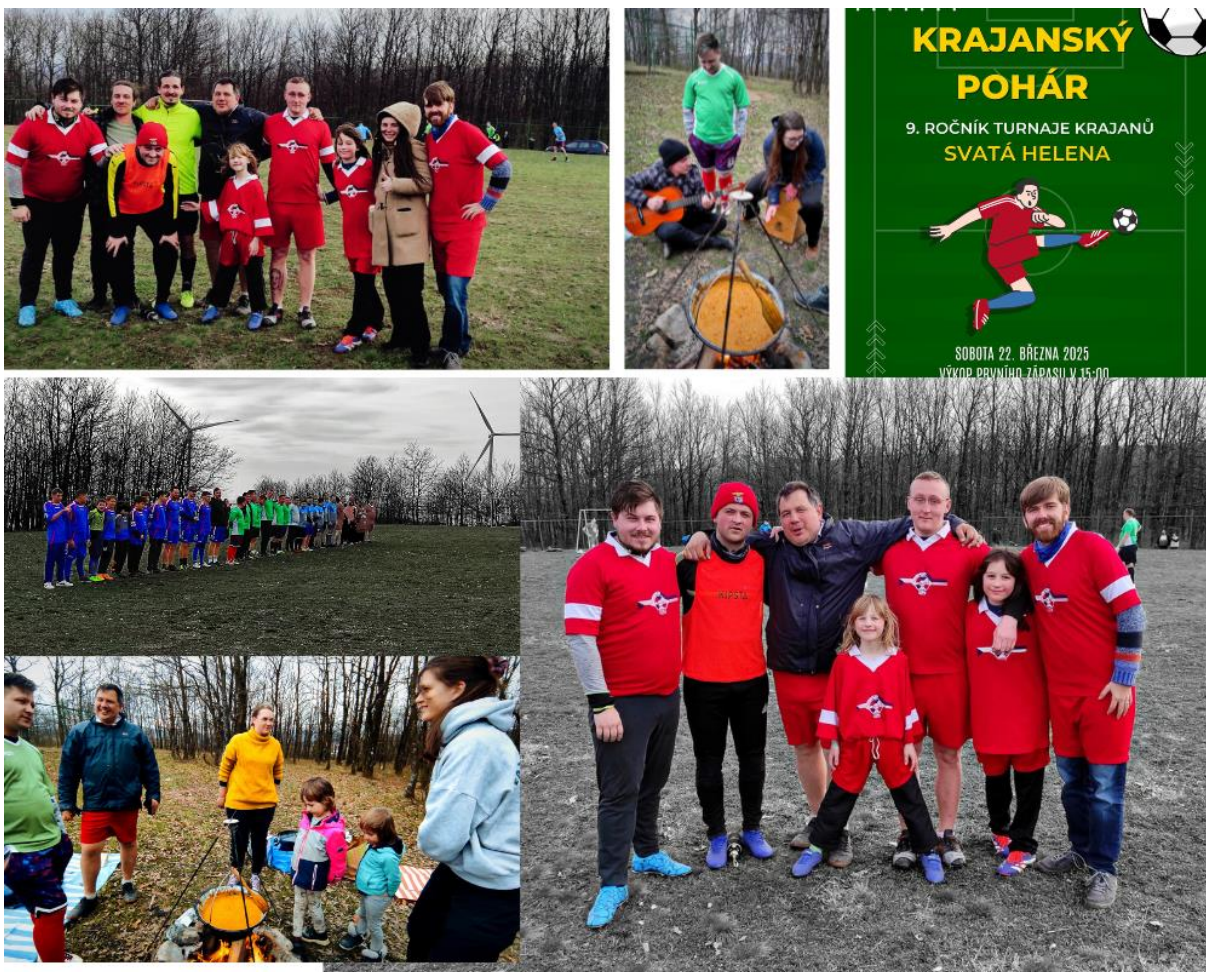
Tradice šachového turnaje v Českém Sele se udržela! Už třetí ročník proběhl v tamní besedě. Účastníci byli odevšad a podobně to bylo i se znalostí šachové hry – sešli se profesionálové i začátečníci. Pro všechny bylo připraveno občerstvení a mimo setkání šachystů se sešli i krajané z několika besed. Česká beseda připravila zázemí pro 40 účastníků. Bylo odehráno devět kol podle švýcarského systému párování ve zrychleném tempu hry. Soutěžící měli deset minut na jednu partii. Turnaj byl podpořen Ministerstvem zahraničních věcí a Velvyslanectvím České republiky v

Bělehradě. Technickou a profesionální pomoc poskytl Šachový klub „Gymnazista“ z Bačské Palanky. První místo získal Dragan Stanković.

Krajanský pohár ve fotbalu na Svaté Heleně (22. 3. 2025)

Dne 22. 3. 2025 se uskutečnil 9. ročník Krajanského poháru na hřišti ve Svaté Heleně. Za fotbalové týmy se zúčastnili domácí, hosté z Gerníku, Eibenthalu a Srbska. Hlavními pořadateli akce byl učitel českého jazyka Lukáš Daňo s podporou místních a stážistů programu Erasmus+. Součástí programu bylo občerstvení – špekáčky a kotlíkový vegetariánský dhál. Po předání poháru vítězům z Gerníku pokračoval program hudbou a zpěvem. Dobré krajanské vztahy byly utuženy. Těšíme se na další ročník!

Eko akce v Českém Sele (29. 3. 2025)

V rámci programu Uklidme Česko, návaznosti na již tradiční jarní úklid v českých vesnicích Banátu a ve spolupráci s Hnutím Brontosaurus proběhla v sobotu 29. 3. 2025 eko akce v Českém Sele. V devět ráno se setkali místní s členy Hnutí Brontosaurus, aby vysázeli novou alej stromů a od dvanácti už všichni skládali pytle s odpadem na vůz. Kolem druhé zasedli ke společnému stolu – paní Margita Sloup a Alen Irović připravili pro všechny pomocníky gurmánské sarmy a kotlíkový guláš. Děkujeme všem organizátorům, pomocníkům a hostům, kteří vážili pracovní cestu až z České republiky.

Pozvání mezi krajany v Chorvatsku přijala další zajímavá návštěva. Tentokrát to nebyl žádný ze známých spisovatelů či umělců, pozvání totiž přijaly lektorky z centra environmentální výchovy *Stolístek* z Linhartic u Moravské Třebové.

Centrum *Stolístek* se zaměřuje především na výuku prostřednictvím zážitkové pedagogiky, a to jak pro školy, tak i pro zájmové skupiny a širokou veřejnost. Do portfolia jejich činností patří celá řada zajímavých workshopů, příměstských táborů nebo adaptačních kurzů, a to vždy se zaměřením na environmentální a polytechnické vzdělávání. Tato vzácná návštěva si tak pro žáky České základní školy Jana Amose Komenského v Daruvaru a Základní školy Josefa Růžičky v Končenicích připravila velmi nápadité a různorodé dílny, jejichž společným tématem byla příroda.

Třetáčky a čtvrtáčky si na chvíli vyzkoušeli povolání meteorologa v rámci dílny s názvem Jak bude zítra? V parku před Českým domem v Daruvaru byly pro děti připraveny různé pomůcky a nástroje, které odborníkům pomáhají zjistit, jaká překvapení na nás počasí chystá. Žáci si v rámci jednotlivých stanovišť vyzkoušely celou řadu zajímavých činností, jako je například zjišťování aktuální teploty vzduchu, měření intenzity větru, zkoumání oblačnosti či měření srážek. O zajímavá pozorování tak nebyla nouze a všichni přítomní se zároveň dozvěděli mnoho užitečných informací nejenom o samotné náplni tohoto povolání, ale také o konkrétních meteorologických jevech, které pozorovali. Uvnitř na ně pak čekaly další pokusy. Děti dostaly za úkol například vytvořit duhu pomocí světla, zrcátka, vody a DVD, či spustit déšť. Nechyběla ani jazyková část spojená s pranostikami a pořekadly našich předků. Překvapením pro všechny byla informace, že i díky pavoukům se dá zjistit, jaké bude počasí.

Prvnáčky absolvovali program zaměřený na příchod jara a s ním spojenou důležitost opylovačů v přírodě, který se jmenoval S Májou z květu na květ. Díky zajímavým hrám se žáčci dozvěděli, kdo včelkám pomáhá s opylováním a že bez těchto živočichů bychom neměli květiny, ovoce ani med. Na závěr si vyrobili semínkovou kouli, z níž jim po zasazení vyroste a vykvete krásné luční kvítí, které taktéž včelkám pomůže.

Dílna *Kdo koho žere*, které se zúčastnili žáci druhých tříd, se orientovala na potravní pyramidu. Její účastníci se dozvěděli se, co jsou to ekosystémy a jak je důležité, aby v nich všechny vztahy byly v rovnováze, a také pronikli do tajů potravních řetězců. Seznámili se s pojmy rozkladač a parazit, a to vše opět pomocí zábavných her. Velice zajímavé pro žáky bylo sledování živé žížaly pod mikroskopem.

Starší žáci se zamýšleli nad zázemími v přírodě pro různé živočichy. Pomocí vlastního průzkumu si uvědomili důležitost zelených ostrovů – biocenter a jejich propojení pomocí biokoridorů v krajině. K bádání používali zajímavé pomůcky, jako jsou ozoboti, fotopasti či sady pro lovení vodních a půdních živočichů.

Žáci i vyučující byli z dílen nadšení a naši hosté odjížděli z Daruvaru velmi pozitivně naladěni a překvapení tím, jak se český jazyk a kultura v Chorvatsku zachovávají a nadále rozvíjejí.

